

JAUNAIS CĒL'S

AGROFIRMAS «KRASNII OKTJABRJ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

PASTEIDZINĀT ESM ATDEVI!

Kārtējā agrofirmas režošanas apspriedē izskatīti jautājumi par ESM ātrāku iekļaušanu rāzošanā. Iegādātas divas elektronu skaitļojamās mašīnas, drīzumā tiks saņemta vēl viena, uz būvētās telpas skaitlošanas centrām un sāktē to apdare.

Agrofirmas skaitlošanas centra uzdevums ir nodrošināt visas informācijas pilnīgu apstrādi uz vietas, atvieglošot grāmatvedības un ekonomiskā diegēstē darbu, efektivitāti no attiecīgu organizāciju pakalpojumiem, kas ir visai dārgi un ne vienmēr precīzi tiek izpildīti.

Nolemīs līdz 15. februārim izstrādāt precīzu plānu ESM ieviešanai pirmā posma ātrākai pabeigšanai.

Apspriedē izskatīti arī citi jautājumi. Tajā skaitā rāzošanas uzdevumu izpilde uzņēmumos janvārī, darbs atzīts par apjominošu, linu fabrikā vairāk uzmanības pievērst garās šķēdras rāzošanai, agrofirmas uzdevumi sakārā ar bāzes sajmniecības nosakuma saņemšanu.

Juris KAУSA

PĒTERA ZEILES JUBILEJĀ

1928. gada 14. janvārī mūsu novadā piedzima Pēteris Zeile. Savu 60. jubileju atzīmēt viņš 29. janvārī ieradās Preiļos. Nelielu ieskaņu svītībās sniedz mūsu laikraksta ārstata korespondenti Jānis Gurgons (teksts) un Jānis Sillicks (foto).

* * *

Preiļu sabiedrība svītīgi atzīmēja novadnieku, filozofijas zinātņu dokto, profesora, Latvijas Valsts mākslas akadēmijas katedras vadītāja Pētera Zeiles 60 gadu jubileju.

Vispirms mūsu viesis tikās ar Preiļu vidusskolas, kuru viņš savā laikā pabeidza, audzēkniem un skolotājiem. Tad plaši jubilejas sarīkojums notika rajona kultūras namā. Te viņu sveica rajona Tautas deputātu padomes iz-

Tā parasti saka par sportistiem. Taču mēs gribam pastāstīt par ko citu, lai gan šim darbam vajadzīga gan drosmē, gan labs rūdījums, sportisks gars. Daudz tiek runāts par ģimenes darbuzņēmumu lopkopībā, bet ne kurš katrs uzņemas tādu atbildību.

Daudz tika domājuši un sprieduši dzīvesbiedri Tamāra un Genādijs Gvozdevi, pirms deva piekrišanu nemēs savā pārziņā. Opūgu fermu, kur izmitinātas teles, paredzētas ganāmpulka atrašanai netālajā lielfermā «Progress». Dzīvo viņi ciematā, labiekārtotā dzīvoklī jaunā mājā. Strādāja arī visādi slavējamos darboši. Viņš

STARTS UZŅEMTS

par ūsoferi, vadīja autobusu «Kubaņi», viņa — par audzinātāju bērnu dārzā. Šajā pusē kādreiz dzīvojuši Genādijs vecāki, bet viņš pats — Rīgā, laudamies senču aicinājumam ieradušies pirms dieniem gadiem. Un visu laiku strādājuši jau pieminētājos darbos. Nu abi ir lopkopēji. Stāzs — vēl tikai trīs nedēļas. Noskoņojums — možs, kaujniecisks. Pašlaik novietē visas vietas aizņemtās — ziemo 112 teles, bet pavasarī to skaita pieauga līdz diviem simtiem — daļa mitināsies aplokos. Tas viņus neuzbrauc — tīkšot galā. Viņiem ir savā vieglā automašīna — lai arī celš līdz darba vietai patēls, ar transportu viegli uzevcams. Fermā valda kārtība, dzīvesbiedri mudīgi visu padara, teles jūtas veselīgi. Viņu pienākumos ir pabarot dzīvniekus ar to, kas tiek pievests (skābiens, koncentrētā lopbarība), sagatavot uzsildītu albumīnu un vitamīnpiedevu maišījumu, apkopt dzīvniekus, sausas ar pakaišiem uzturēt.

RAJONA PANORAMA

pildkomitejas priekšsēdētājs Jānis Vučens, partijas rajona komitejas propagandas un agitācijas nodaļas vadītājs Jānis Podskočijs, dzimtās puses — Pelēču ciema Jānis, literārā žurnāla «Karogs» galvenais redaktors, Latvijas Miera aizstāvēšanas komitejas priekšsēdētājs, dzejnieks Andris Vējāns, kinorežisors, bijušais preiliets

Jānis Streičs, bioloģijas zinātņu profesore Helēna Maurīna un citi.

Skanēja jubilāram veltītas apsveiku-ma dziesmas un ritēja deju soli. Bija sarīkota Pētera Zeiles grāmatu, žurnālošanai un laikrakstos publicēto rakstu izstāde. Noslēgumā jubilārs teica izjustus pateicības vārdus.

P. Zeilem veltīts pasākums bija

arī viņa dzimtajā pusē Pelēčos.

ATTĒLĀ: Pēteris Zeile (otrais no labās) — viņas pārstāvju un draugu pulkā. Viņam blakus stāv mūsu rajona novadnieki Jānis Steičs un Juris Pabērs, kreisajā malā — žurnāla «Karogs» redaktors Andris Vējāns un J. Raiņa muzeja Jasmuižas filiāles vadītāja Baiba Ducmane.

stāvvietas un laikā novākt kūtsmēs-lus. Darba pietiek.

Dzīvesbiedri savu izvēli pamato ar vēlēšanos strādāt atbildīgā un god-pilnā darbā, atsaukušies uz aicināju-mu.

ATTĒLĀ: Tamāra Ivanovna un Genādijs Pavlovičs Gvozdevi.

**Ar iznākšanu,
Ādažu
ritmi!**

Decembra pēdējā dienā sāka iznākt jauna lielirāzas avīze, ko izdod agrofirma «Ādaži», tās nosaukums — «Ādažu Ritmi». Periodiskums — divas reizes mēnesi.

Apsveicam! Priecājamies, ka mūsu pulkā papildinājums! Vēlam izdevējiem un laikraksta žurnālistiem lielus radošus panākumus kolektīva dzīves atspoguļošanā, tā mobilizēšanā svarīgo uzdevumu, ko partija un valdība izvirzījusi agrorūpnieciskajam kompleksam, sekmīgai izpildei.

Lai vienmēr un visur kopīgā sōlī ar Jums iet veiksmes!

Agrofirms «Krasnij Oktjabrj» ko-lektīvs;
laikraksta «Jaunais Cēl's» redak-cija

**Aprīlī —
Mākslas
dienas**

Tās jau sen tradicionālas un gai-ditas. Māksla, mākslinieku darbi vienmēr kopā ar mums, bet šajās dienās, kad māksla svin savus svētkus, kad aicināši atvērtas dar-nīcas, kad viņi paši dodas tautā, tai īpaši skanējums.

Lai gan līdz Mākslas dienu sarīkojumiem vēl diezgan daudz laika, gatavošanās tiem sākusies. Sogad plakātu konkursā piedalās arī daudzi no māksliniekiem, kuri dzīvo un strādā mūsu rajonā. Dzīz jāparādās konkursa rezultā-tam — labākais plakāts būs ap-stiprināts par aicinātāju uz Mākslas dienu sarīkojumiem.

Pasākuma ietvaros savas izstādes rīko daudzu lielāko uzņēmu-mu un organizāciju mākslinieki no iormētāji. Plašs sarīkojums pare-dzēts rajona kultūras namā. Būs bērnu darbu izstādes, mākslinieki savus darbus atvēlējuši loterijai, kas programmā iekļauta pirmo reizi.

Apmeklētājiem durvis vērs arī agrofirmas gleznu galeriju.

**Visi
saka
paldies**

Priekšlikumu un ierosinājumu grāmatā, kas gla-bājas siera rūpītās ēdnīcā, ieraksti tikai ar pateicības vārdiem. Ir jau arī par ko. Apmeklētājus (viņu apmēram divi simti) vienmēr laipni apkalpo, šo, kā izrādās, grūtu māku no pieredzējušām kolēgēm mācās jaunā maiņa. Ēdnīcā ap 40 strādniekiem ietur arī vakariņas. Garšīgas pus-dienas te vār izvēlētie dažādai gaumei — ir četru veidu salāti, tīkpat daudz otruo ēdienu, divas līdz trīs zupas, saldie ēdieni. Katrs apmeklētājs par oriū var dzert tūrkultūru, daju pusdienu vērtības... sedz rūpītā par saviem līdzekļiem. Ēdienus pavāres cenas labi noformēt. Viņas ir četras, speciāla izglītība un 4. kategorija ir divām — kolektīva vadītāji Regīnai Baikai un Renāte Dzenei, kura amata prasmi mācījusies profesionāli tehniskajā vidusskolā.

Prasme labi gatavot un tīkpat labi cienāt savus pusdienu tājus ir šī kolektīva darbības pamats.

Attēlā: siera rūpītās ēdnīcās darbinieces (no kreisās) Valentīna Zugre, Valentīna Ancīte, Re-gīna Baikai un Renāte Dzene.

VIENATNĒ AR MEŽU

Lēni, ieskatoties apkārtnē, ieklausoties koku šalkoņā, ar bīsi pār plecu soļo cilvēks. Lai gan viņš ir mednieks, tomēr šobrīd bise ir drīzāk atšķirības zīme. Tāpat arī soma pie sāna — tajā glabājas dokumenti. Gājējs starp kokiem sasildījis, viņš atpogājis vējjakas apkali un redzama uzšuve uz formas tērpa — uz koši zaļa fona sakrustotas ozollapas un zvaigznītes. Nu katram skaidrs — tas ir meža saimnieks — mežzinis. Viņš aprunājas ar strādniekiem cīrmā, apskata to meža stūri, kas nākamais novācams, vēl iegriežas trešā un ceturtā birzī vai vērti. Kolhoza mežzinis ir speciālists vairākās nozarēs, jo viņam nav tādu štātu: mežu patologs, kam laikus jāpamanā koku slimības un kaitēku bojāumi, mežu novērtētājs, kuram droši jānosaka koknes pieaugums, mežu kopējs, kuram jāorganizē un pāšam jāpiedalās atēnošanas un kopšanas cīrtēs, mežu atjaunošās, kuram jārūpejās, lai meži saglabātos, neietu mazumā — jāstāda jauni.

Nobeigums. Sāk. 5. (40.)
numurā

Kad radās doma par Riebiņu ciema etnogrāfiskā ansambļa izveidošanu, jau daudz kas bija. Bija nobriedusi sociāla nepieciešamība un radušies labvēlīgi apstākļi. Cik tad var cilvēks, kurš «Dziedot dzimis, dziedot audzis, dziedot mūžu nodzīvojis» pazīstamas, senas un jaunas melodijas dungot pie sevis? Janīna Ciša šajā kopā jau iekļāvās kā pieredzējusi dziedātāja ar savu bagātu dziesmu kādi.

...Tikko bija aizskanējusi kara lielgabala dārdi, padzīti ienaudnieki un iestājes klusums, Vārkavas pusē atkal atsākās dziedāšana. Tautai nebija viegli sadziedēt rētas, aizmirst nodarītās pārestības. Bet palīdzēja dziesma. Jau 1944. gadā, kad viņa te strādāja par skolotāju, darbojās pašiem sava koris. Un tā repertuāra bija arī skumīgā «Es karā». Aiziedams, atstāj māsu šūpuļi, no kariņa pārnākdamas atrod lielu rakstītāju...

Šo rindu autors pāts atceras, cik liela uzmanība tolaik skolās tika pievērsta kora dziedāšanai, mūzikas teorijas mācīšanai. Ja fev galīgi nebija dzirdes, pie tam arī balsīs, tad biji brīvs no kora, bet no mūzikas mācīšanās nepaglābīties, no nošu diktātu rakstīšanas tevi neatbrīvoja. Tas nepatika, bet labi vien bija — pat nekorists būdams iemācījies un paņēmi dzīvē līdzi daudz skaistu melodiju. Un tās padara visu skaistāku, lai arī neviens neaicinātu uz dziesmu svētkiem.

Pirmie Dziesmu svētki, kuros piedalījās J. Ciša ar Preiļu I vidusskolas kori, bija 1947. gadā. Tad bija grūti dabūt vadītāju, spēciālistu, kas varētu mācīt dziesmas, aicināja tālkā bāz-

Tāds ir kolhoza mežiņa ampluā. Vēl piebildisim, ka Viktoram Nikonovam kopā ar palīgi ir vairāk par diviem tūkstošiem diviem simtiem hektāru. Protams, nedēļā vai mēnesī tos visus, veicot vēl citus uzdevumus, nav iespējams pārskaitīt, bet turpat jau divos darba gados kolhoza «Krasnij Oktjabrj» paspējīs iepazīt malas.

Viņa dzimta cēluses no mežaina apvidus — tēva ģimene, var teikt, dzīvoja meža vidū, lai arī tas bija netālu no dzelzceļa un šosejas. Tas bija jaiks mēža ieloks. Tur, tagadējā Vipes kolhozā Jēkabpilī paspējīs iepazīt malas.

Varbūt ka bērniņas tīkšanās ar mežu, bet varbūt arī kas cits viņu pamudināja izvēlēties šo speciālisti, palīdzēja atrast skolu, kur gatavo tādos cilvēkus — tā bija Polockā. Meža tehnikumu pabeidza 1982. gadā ar diplomu sarkanos vākos. Tāpat teicami pēc tam nodienēja nolikto laiku Padomju Armijā, kur bija izlūku vada komandiera palīgs.

No pērnā gada Viktors Nikonovs ir kolhoza vecākais mežzinis. No rīta viņu vēl var pamantī kantori, pieņemot apmeklētājus, kārtot lietas ar kolhozniekiem, bet drīz atkal ir savā stīhiā — šalgošajā un nemierīgajā mežā. Divatā ar to.

Daugavas fondam

Plašu interesu izraisījis Latvijas Kultūras fonds. Tam savus līdzekļus pārskaita organizācijas, uzņēmumi, iestādes, periodisko izdevumu redakcijas, atsevišķi pilsoņi — cik, kurš spēj un grib. Tā reķins ir 000702902 Latvijas PSR Dzīvokli, komūnālās saimniecības un sociālās attīstības bankas Rīgas pilsētas norēķinu operāciju pārvaldē. Šis fonds dalās stākās dalās — Daugavas fonds, strēlnieku komandiera Jukuma Vācieša fonds un Spīdolas fonds. Līdzekļi paredzēti celiem mērķiem — kultūras pasākumiem, vēstures piemineklu saglabāšanai, piemiņas vietu jaunai apzīmēšanai, vārda meistarū atbalstīšanai un tamlīdzīgi.

Mums visiem dārgs ir savas liktenes — Daugavas liktenis. Laikraksta «Jaunais Cēlš» redakcija, saskanojot ar autoriem, vēlēdamās dot savu artavu Latvijas lielās upes sakopšanas fondam, pārskaitīja iepriekšējā, 5. (40) numura honorāru — 70 rubļus.

No vecāsmātes pūra lāderē

Tiešam tāda es uzaugu,
Ne par vienu nebēdāj[u];
Puišiem knipi parādīju,
Par plaviņu pāriedama.

Vinūs sauca par celmlaužiem

Atmiņu skice

Vēl kā šodien acu priekšā redzu attēlu, kas bija ievietots forezējā Daugavpils aprīņķa laikrakstā «Latgolas Taisneiba»: tūruma viidū ar sētuvi pār plecu stāv mans vectēvs no mātes puses Jēkabs Paunīņš. Viņam tad bija krietiņi pāri septiņdesmit, bet blakus — krustētās, mātes māsas vīrs Ignats Patmalnieks — vīrietis brieduma gados. Pirms bija vienkāršs kolhoznieks, otrs — tikko nodibinātā kolhoza «Vienībā» priekšsēdētājs. Abi kaut ko spriež, sākot pirmo sēju kolektīvajā saimniecībā.

Tas bija 1949. gada pavasarī. Kolektivizācijas vilnis vēlās pāri visai Latvijai. Kolhoza dibinātā nolēma arī Patmalnieku, Beču un citu kaimiņu sādžu zemnieku. Sanāca iniciatoru Ignata Patmalnieka mājās. Kā nosaukt jauno saimniecību? Par «Vienību», jo nolēmuši strādāt vienkopus. Ko vēlēt par kolhoza vadītāju? Ignatu — domas nedalījās. Aprūpēdams savu nelielu saimniecību, bija pierādījis, ka ir tās saimnieks.

Patmalnieku un Beču sādžu zemnieku rosbība bija maza. Manam vectēvam piedereja astoņi hektāri zemes, krustētām — tikai seši. Dzīvei cauri abi kūlās ar lielām grūtībām. Bija spiesti kalpot lielsaimniekiem, braukt mežu darbos, šķūtis — tikai tā varēja izdzīvot.

Vectēvam turklāt bija kupla ģimene: trīs dēli un divas meitas. Tomēr viņš centās vidējo dēlu Eduardu kaut cik paskolot — laida Aglonas gimnāzijā.

Karš atnesa bēdas un postu. Cīnās pret vācu fašistiskajiem iebrucējiem krita vecākais dēls Jēkabs, palika sieva ar diviem maziem bērniem, krita ar Eduards. Jaunāko dēlu Aloīzū, kurš sirga ar sirdi, armijā neiesauca.

Vācieši, atkāpjoties, māju tuvumā no lidmašīnas nometa bumbu, šķēmības iztriecās cauri sienai un kājā smagi ievainoja vecomā Teklu. Viņai nācās ilgi ārstēties. Visi saimniecības darbi uzgūlās uz vectēva pleciem. Viņš bija dzīves norūdīts un izturēja arī šo smago kāra pārbaudījumu. Un, kad dibinājās kolhozs, bija par to. Pirms sēklas graudi kolhoza zemē gūla no mana vectēva sētēvas.

Tātī nezinu, kad bija dzimis, bet domāju, ka varēja būt Raiņa vienāaudzis. Mira Jēkabs Paunīņš 1957. gadā, nodzīvojis gāru un raibu mūžu.

Krustēvs par kolhoza priekšsēdētā-

ju nosrādāja gadu. Tad «Vienību» apvienoja ar kaimiņos esošiem trim kolīziem — «Pravdu», «Putji Komūnizma» un «Krasnij paharj». Jauno saimniecību nosauca nabadzīgo laužu aizstāvja, Viskrievijas stārastas, vēlākā PSRS Augstākās Padomes Prezidija priekšsēdētāja Mihaila Kaljnina vārdā. Priekšsēdētāja amatā nāca jauns un izglītītis cilvēks, bet Ignats Patmalnieks uzņēmis lopbarības pārziņa — furažiera pienākumus. Šajā darbā arī kolhoza «Krasnij Oktjabrj» nozīmējā turpat 25 gadus, no tiem divpadsmit, būdams jau pensiņā. Vecums un negaidītā slimība pieveica stipro vīru.

Abi kolektivizācijas celmlauži Jēkabs Paunīņš un Ignats Patmalnieks atdzīsus Preiļu kapos. Turpat mūža mierā gul arī viņu kaimiņi — Antons Cišs un Jānis Upenieks — nenoguršķi, izturīgi un disciplinēti cilvēki, kuri dienendā izgāja kolhoza darbos. Un tā gādu desmitim. Šie cilvēki panesa visu toteizējo pēckara gadu smagumu un lielos pārbaudījumus. Viņi izturēja, jo bija dzīves spēcīnai vīri.

Vectēva Jēkaba Paunīņa mājas man paliks atmiņā uz visu mūžu. Te es piedzīmu. Akušieru toreiz, trīsdesmitu gadu viidū, vēl nebija, mani saņēma vecāmamma. Bērnbābā tur bieži cieomojis un vienmēr biju apvēlēts ar vectēva un vecmammas, krustētā un krustmātēs mīlestību. Pasē līdz mūža beigām paliks ieraksts: dzimis Riebiņu ciema etnogrāfiskā ansambļa repertuārā, viena biežāk, otra retāk dziedātās. Visas strādā vajadzības brīdī. Bet tādu kā himnas godu izpelnījusies:

«Eima, eima mēs, moseņas, pa upeitis molu...» Tā ieplānota arī viņu tematiskajā programmā «Vakarēšana». Šī programma dzirdēta. Bet vāi namamēte, nolikusi malā savu izšūjamo, tautisko grozu ar krāsainiem kamoļiem, un piešēdūses pie melnā pianīno, nevar no savas afīniņas dzīlēm izviliņāt maz dzirdētu melodiju?

Varo! gan! Tikai tā viegli nenāk vis! Jātsauc pa rindātāji, pa gabaliņam no aiņas, jāliek kopā un jāmeklē, kur tad sākums, jo pirmsais pavīdējs pantīš kaut kur no vidus?

Aiz mežiem sauleite lēce,

Sylmotā zeltīne linepus

plūce...

Klausos un domāju, var tādā dziesmā var iz-

tikt bez darba slavināšanas, bez labības lauka skaistas apdzīdēšanas, jo no tā taču pašs galvenais — dienīšķā maize:

«Nūsalīce rudzu dryvu Leidz pošai i izkap- tei.

Šudīj sovu rudzu lauku Leidz zemei nūlūceju.

Smogas vorpas, vīgli stībri

Pjovējam uz kojom, glauž.

Pjovējs sovu dryvu grīze,

Kai pa zeltu staigo- dams.

Rudzu dryvu līlējos: Nūleiks muna mugure- nā.

Nasalītīs, rudzu dry- va,

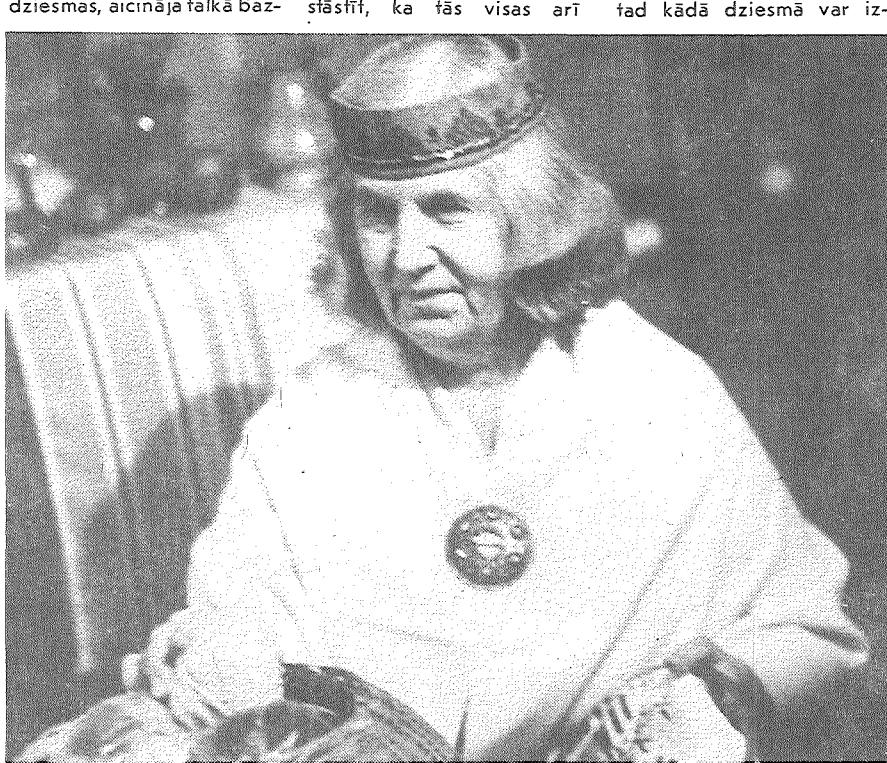
As sejimšu dzīdoda- ma...

«Vakarēšanā» ir ap 12 dziesmās, kas tematiski saudzas ar cilvēka dzīves svarīgākajiem notikumiem — darbs un prieks par veikumu, sapāzīšanās ar tīkamu cilvēku, kurš kļūst par dzīvesbiedru un palīgu šajā darbā. Jautra saņēšanās tīkrunībā, tautas fīcējumi, dziesmu karš, šķiršanās skumjas, kad kopīgā vakarēšana un izdzīdēšanās ir jābeidz, un solījums atkal sapulcēties ja ne nākamo, tad kādu ciitu vakaru. Jo ne tikai «šīmā sātā ir vīsmileiga nomamote», bet arī citur. Ne tikai šajā mājā, bet arī citur gaida ciemīnus ar saviem vērpjamaļiem un adīkliem, bet galvenais — ar dziesmām, lai tīsnātū garos ziemas un rudens vakarus. Ne tikai Vārkavas pusē pie dziesmošās Jāņa un Helēnas ģimenes, no kurienes savu dziedātprieku pasmēlūsies un saglabājusi Janīna Ciša, bet arī citur tā bija ie- rastās, tā mēdzda darīt. No turienes krāšņo mantojumu atnesušas līdzi arī citas ansamblu dalībnieces...

A. MEZMALIS

ATTĒLĀ: J. Ciša.

Autors foto

Jānis GURGONS

ATGŪTIE TŪKSTOŠI

Par dažiem juriskonsultu darba aspektiem

1985. gada sākumā rajona agrorūpniecības apvienības padome pieņēma lēmumu par juridiskā dienesta organizēšanu un nostiprināšanu saimniecībās. Ar šo pašu lēmumu tika paredzēts, ka visās padomju saimniecībās, kuru ir trīs, un 16 kolhozos strādās seši stārpsaimniecību juriskonsulti. Tik daudz viņu neizdevās iesaistīt darbā — strādāja tikai trīs, vēlāk saimniecības centos apkalpoti pārs. Tādu bija deviņi kolhozi. Vēl jāpiezīmē, ka L. Litavniece, kura strādāja Oškalna kolhoza zonā pārgāja darbā par nofāru 1987. gada jūlijā.

Aizvadītajā gadā ar juriskonsultu palīdzību saimniecības atgūvušas vairāk par 173 tūkstošiem rubļu, ievērojami pārsniegts iepriekšējā — 1986. gada līmenis. Tie bija zaudējumu segšana sakārā ar lopu krišanu, tajā skaitā divas trešdaļas sapemtas no valsts apdrošināšanas organizācijām. Vislielākā summa — vairāk par 80 tūkstošiem rubļu — ir no galas kombinātiem, ko tie bija iekārtējuši kā soda naudas par lopu pārturēšanu, savlaicīgi neizmaksājot piemaksas mazrentāblajām saimniecībām. Tāpat no ražošanas apvienības «Lauktēhnika» par tehnikas remonta vīrsnormatīvu novilcīšanu, soda naudas par materiālu nepiegādi līgumsaistībās noteiktajos termiņos, bet no agrokīmijas rajona apvienības — par nesavlaicīgi veiktiem darbiem, minērāmēlu nepiegādi un citiem.

Juriskonsulti panāca, ka vairākām saimniecībām kontraktācijas līgumu iz-

pildē tika ieskaņītas vairāk par 7 tonnām galas no Daugavpils un Rīgas kombinātiem. Viņi bija tie, kuri pierādīja, ka pretenzijas saimniecībām par 40 tūkstošiem rubļu nav pamatojas, un šie līdzekļi neaizplūda prom. Tā, piemēram, atspēkotas Daugavpils visspārējās celtīniecības tresta un «Sortsemovoč». Talsu nodalas pretenzijas, kuras sastādīja gandrīz visu šo summu.

Visvairāk palīdzēta Raiņa kolhozam, kurš atguva vairāk par 17 tūkstošiem rubļu, Rušonas padomju saimniecībai — virs 11 tūkstošiem, kolhozam «Dzintars» un K. Marksā saimniecībai — vairāk par 10 tūkstošiem, Kirova kolhozam — vairāk par 8 tūkstošiem, Ķeņina kolhozam — virs 7 tūkstošiem un tamlīdzīgi.

Simtos un tūkstošos rēķināmas summas, kas kolhozu un padomju saimniecībai kasēs atgriezas, atmaksājot izlaupītās materiālās vērtības, par produkcijas bojāšanu u. c. pārkāpumiem, kuri radīja materiālus zaudējumus.

Tāda nauda zemē nemētājas, sevišķi šogad, kad uzsākta pāreja uz pašfinansēšanos un pašapmaksāšanos. Trīs juriskonsulti, kuri apkalpo trīs līdz četrus saimniecības kaftrs — A. Pomazunovs, A. Stikāne un J. Rzentāls — panākuši, ka saimniecības nezaudēja turpat 47 tūkstošus rubļu.

Alimpijs JERMOLAEVS,
rajona agrorūpniecības apvienības vadošā juriskonsulta vietas izpildītājs

Ziemā uz šo jautājumu atbildēt nav grūti: ēkā, kur pastāvīgi kūp dūmenis un ko sauc par katlu māju, un arī katrā dzīvoklī, ja tajā padarītas necaurlaidīgas durvis un logi. Lai istabās uzturētu normālu temperatūru, jāsadedzina ne viens vien kilogramms ogļu vai šķidrā kurināmā un jāpatēri tāpat ne mazums karstā ūdens vai tvaiku. Tāpēc tas tiek taupīts, augu diennakti Preiļos, piemēram, nedod karstu ūdeni.

Citādi tas ir siera rūpniecības apdzīvotajā mikrorajonā. Te karstais ir nepārraukti. Un tādēl, ka uzņēmumam augu nakti vajag šādu ūdeni, jo to prasa darba tehnoloģija. Katlu mājā strādā vairākās maiņas. Karstais ūdens patstāvīgi ir rāzošanas cehos.

Pēc jaudas un tehniskajiem risinājumiem šī katlu māja ir priekšā pilsētas katlu mājai. Vēl ir arī rezerve paplašināt jaudas, modernizēt darbu, kurš jau tā uz diezgan augsta mehanizācijas un automātizācijas līmena. Te darbojas trīs katli DKBR-6,5/13 un tikpat katlu DE-25-14 GM. Šo saimniecību uzņema un apkalpo 16 cilvēki, dežūras rit nepārraukti, arī svētku dienās.

Tagad katlu māja ir jaunas paplašināšanas un jaudu palielināšanas priekšvakarā, jo siltums būs jājod arī abām pārējām firmas rūpniecībām — cietes un linu — tāds ir katlu mājas kolektīva uzdevums, pie kura īstenošanas jāķeras jau nākamgad.

Jāsājem un jāuzstāda divi jauni katli KV-GM-60. Atbilstoši jaunajiem uzdevumiem būs jāuzbūvē dūmenis līdz 75 metru attālumam. Pieredzēta, ka 1990. gadā katlu mājas jauda būs 60 gigakalorijas stundā. Tās pietiks uzņēmuma darba procesu, kuru apjoms būs palielinājies, tāpat pievienoto patēriņiju (mūsu ražoto siltumu izmantoši arī apvienības «Lauktēhnika» nodala) un dzīvojamā fonda apsildīšanai.

Vēl tālākā perspektīvā kolektīvā paredz atsacīties no tagad tradicionālajiem kurināmā veidiem, pāriet uz gāzi, ko sola pievadīt līdz 1991. gadam.

ATĒLOS: katlu mājas priekšnieks Vladimirs Ivanovs; vecākais atslēdznieks Jānis Onckulis un atslēdznieks Jānis Pauniņš.

A. Mežmalā foto.

Mācās mehanizatori

Interesanti noritēja nodarbība kolhoza mehanizatoru ekonomisko mācību sistēmā. Piedalījās Latvijas KP rajona komitejas biroja locekls, taufas kontroles rajona komitejas priekšsēdētājs M. Lomakins. Viņš izklāstīja tēmu par dabas racionālu izmantošanu un ražošanas efektivitāti. Klausītāji ciemīnam uzdeva daudz jautājumu par rajona sociālās un ekonomiskās attīstības perspektīvām. Tāpat aktuāli bija jautājumi par rajona maizes ceptuvju darba uzlabošanu.

R. KAVINSKIS

(3. turpinājums)

Izkāpjot no lidmašīnas, nonācām ne tikai pāvismā citā zemē, bet arī citā gadalaikā — Zambijā pilnā plaukumā bija vasara. Viss, kas tika bija spējīgs, zaloja. Šīs zemes īpatnība — no novembra līdz aprīlim ilgst siltais un lietainais periods, kad daba atdzīvojas, upes izkāpj no krastiem. Bet maijā sākas sausais laiks, kas turpinās līdz jūlijam un ir diezgan vēss. Augustā kļūst karsts laiks, viss izkalst. Septembrī un oktobrī apkārtne ir vienā — pelēkā krāsā, koki šķiet nokalstuši. Lietus periodā lauku ceļi kļūst nelietojami, satiksme atjaunojas sausuma periodā, kad var braukt, kur vien tīkas.

Lusaka — jauna pilsēta, tāpat jauna arī valsts galvaspilsētas kārtā, atrodas uz slavenās Vara jostas (Zambijas industriālās sirds, kuri sakopota lielākā daļa rūpniecības). Sākta būvēt 1931. gadā, un 1935. gada maijā to par savu rezidenti izvēlējās koloniju administrāciju. Bet pirms tam, kad Zambiju dēvēja vēl par Ziemeļu Rodēziju, galvaspilsēta bija Livingstonā, kas atradās valsts dienvidu nomalē, tālu no ekonomiski attīstītās Vara jostas.

Domāta koloniālās administrācijas vajadzībām, Lusaka ieprojektēta un uzcelta atbilstoši. Ľoti krasī nodalīti administratīvie un dzīvojamie kvarṭāli, tāpat atsevišķi izveidoti lietīšķis centrs, kurā atrodas galvenā iela — Kairo Roud. Centrs eiropejisks, ar augstceltnēm un atsevišķām divu un vairāku stāvu ēkām ar dārziem aiz žogiem. Āfrikānu kvarṭāli ir priekšpilsētās, turpat uzbūvēts arī savs tāpās tirdzniecības centrs. Interesanti atzīmēt, ka te redzamas apļas, no kādējām celtīs, mājiņas, kas atgādina āfrikānu lauku būdinās. Tās cel no kārtīm un nied-

pašlaik Lusakā rēķina vairāk par pieciem simtiem tūkstošu iedzīvotajām, lielākais pieplūdens bijis pēc neatkarības iegūšanas. Tā ir auguša pilsēta — plaši izvērsta dzīvokļu celtīniecība. Darbojas diezgan lieli rūpnieciski uzņēmumi — tēraudliešanas, mašīnbūves, ķīmiskie, bez tiem ir arī viglās un pārtikas rūpniecības uzņēmumi.

Pēc neatkarības izcīnīšanās valsts galvaspilsētā uzceļtas vairākas modernas celtīnes — monumentāla universitātes ēka, Nacionālā asambleja, Starptautisko konferenču nams. Simbolizējot galveno baigātību varu — Nacionālās asamblejas kupols izklāts

er vara plāksnēm.

Lusaka ir vienlaicīgi centrālās provinces administratīvais centrs, bet 1975. gadā — arī pilsētai pašai piešķirts atsevišķas provinces statuss. Centrālā province ir visaugstāk ekonomiski attīstītās valsts rajons, kura atrodas tādi lieli rūpniecības centri, kā Kabve, Kafue un citi. Lusaka pazīstams dramatiskais teātris «Tikvīza», kas izveidots 1975. gadā. Attīstīs savu nacionālā literatūru, tiek izdotas grāmatas arī nacionālās — bembā, tongā, lozi un njandžā valodās.

Iepazīnāmies ar vietējiem preses izdevumiem. Lielākie un svarīgākie ir partijas «Times of Zambia», un valdības «Zambia Daily Mail», kuru kopīgā tirāža 100 tūkstoši eksemplāru, viena numura cena — 1 kvāca (0,1 rbl.). Pirmā iznāk ar 12 mūsu «Pravdas» formātā lappuses, lasāmās teksta gandrīz tikpat kā agrofirmas laikraksta vienā numurā, tofies viss pārējais — reklāma, sludinājumi. Tur bija atgādinājumi par Jaungada dāvanu iegādāšanos, līdzās insektu apkarošanas līdzekļu reklāma, veseli lappusi aizņēma fotoreklāma, bet 10. un 11. lappuses — vakances, darba piedāvājumi, firmu reklāmas. Lasāmie «galaxia» parasti bija lappuses augšējā dalā. Tās atkārtojās arī nākamajās dienās. Mēs paspējām pierast pie sludinājumiem un reklāmas, gribējās atrast ko jaunu. Bet avīze konsekventi informēja par vienu un to pašu, tīkai ar nelielām izmaiņām un jauniem iestarpinājumiem. Tā sākot, pieradināja. Arī «Zambia Daily Mail», kurai ir astoņas lappuses, mums nolika priekšā to pašu reklāmu par fotografiju, Jaungada dāvanām, vakancēm un tamlīdzīgi. Tajā laikā katrā numurā ieviešotā kukurūzas reklāmu, puslappu, atvēlēja kinofilmu propagandu, uzbrāzīgi pretēji stiepās roka ar cigarešu «Rothmans King Size» pacīņu. Raksturīgi arī tas, ka abās avīzēs mīlzīgi virsraksti, kas nereti aizņem vairāk vietas par pašu tekstu, galvenais pateikts raksta pirmajā rindkopā. Ja fevi interesē sīkumi, tad lasi atlikušo daļu.

Bez šīm lielākajām avīzēm iznāk tāpat izdevumi svētdienai, vairāk par desmit laikrakstiem izdod provincēs, tājā skaitā arī vietējās valodās.

(Turpinājums sekos)

Debatēs runāja J. Maslobojevs, I. Bazuļevs, J. Sīcovs, V. Unžakovs.

Z. AGAFONOVA

KUR SĀKAS SILTUMS

Notikumu kaleidoskops

22. janvārī notika siera rūpniecības partijas pirmorganizācijas sapulce, kurā apspriests uzņēmuma darbs 1987. gada plānu un saistību izpildē un komunistu uzdevumi grūtību pārvarēšanā, pārkātojoties uz darbu pilna saimnieciskā aprēķina un pašfinansēšanās apstākļos.

* * *

28. janvārī ceha partijas pirmorganizācijas sapulce notika linu fabrikā. Šeit komunisti apsprieda sociālistisko saistību izpildi 1987. gadā un jaunos uzdevumus 1988. gada plānu nodrošināšanā.

* * *

29. janvārī notika kolhoza «Krasnij Oktjabris» abu ražošanas iecirkņu cehu partijas pirmorganizāciju kopīgā sapulce, kurā apspriesti uzdevumi darba disciplīnas stiprināšanā un audzināšanas metožu pilnveidošanā kolektīvā. Šīku stāvokļu analīzi sniedza agrofirmas generāldirektora vietniece lauksaimniecībā Sofija Vjakse, pakavējās pie šo ražošanas vienību sabiedrību padomju darbības, ko tie veic disciplīnas nosītevāšanā, organizētās un kārtības ieviešanā ražošanā un sociālajā sferā, runāja par darba organizēšanu un apmaksu pēc kolektīvo darbuzņēmumu principiem, pilna saimnieciskā aprēķina ieviešanu, kolektīvu pašstāvības un saliedētības apstiprināšanu, morāli psiholoģiskā klimāti jātiektēm cilvēku disciplinētība, ka saimnieciskās darbības svirām pozitīvi ietekmē cilvēku disciplinētību, ka cehu partijas pirmorganizāciju birojiem, sabiedriskajām organizācijām visa uzmanība jāpiecieš tieši audzināšanai, jāstrādā divos pamatvirzienos: pārkāpēju atklāšana un saukšana pie atbildības, profilaktiskais darbs, jo svarīgāk tomēr ir nepieejaut pārkāpumu iespējamību.

Debatēs runāja J. Maslobojevs, I. Bazuļevs, J. Sīcovs, V. Unžakovs.

Z. AGAFONOVA

Piemineklis «Brīvībā» Lusakā

DRAUDZĪBAS UN SAPRAŠANĀS VALODA

Jau senajā Grieķijā mēgināja pārvērtēt valodu šķēršļus starp tautām. Eiropiešu renesanse deva plašu ierosmi radīt vienotu un visiem saprotamu valodu, tās atbalstītāju vidū minami J. Kōmenskis, R. Dekarts, Voltērs, S. Monteskjē, ar aicinājumiem universālo valodu izveidot matemātiski precīzu un loģiski viengabalinu uzstājās zinātnieki G. Leibnīcs, I. Nūtons, T. Kampanella. Tika izstrādāti un ierosināti vairāki varianti, taču neviens no tiem nebija praktiski pielietojams.

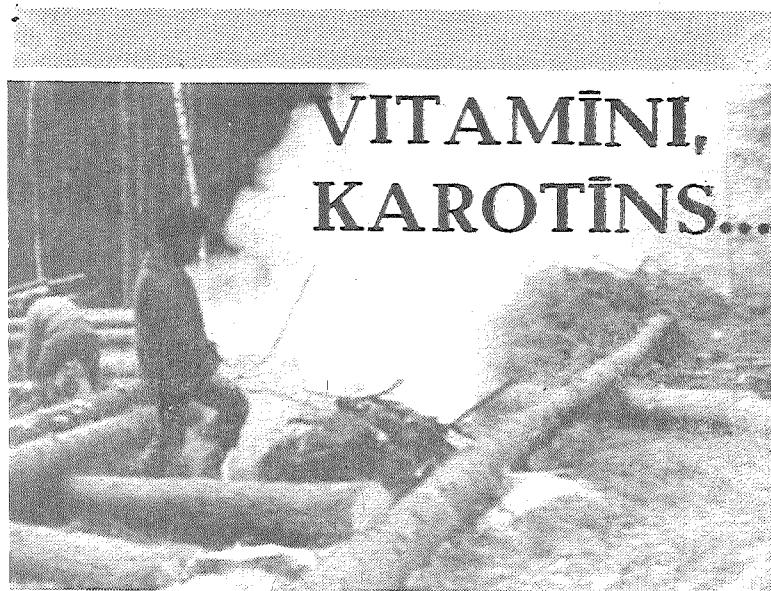
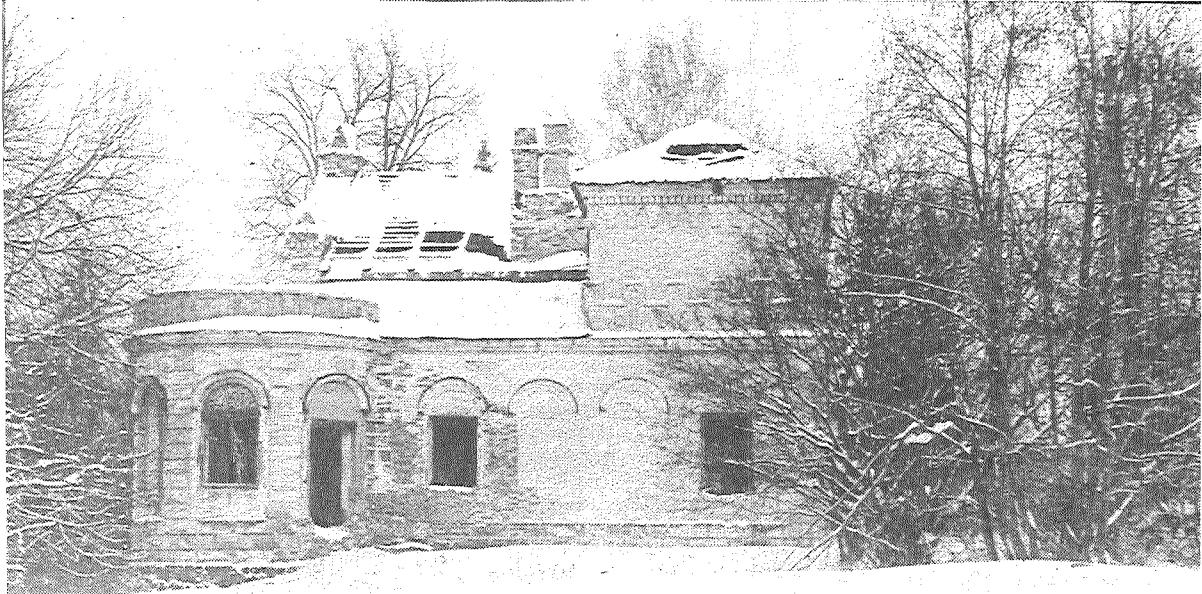
Par vispilnīgāko izrādījās esperanto, kas parādījās pirms simts gadiem — 1887. gadā un ko izveidoja polu ārstis L. Zamenhof. Pirmā viņa mācību grāmata tika izdotā ar pseidonīmu «Doktors Esperanto» (cerīgais).

Miera un draudzības ideja esperantistu kustību cauraudusi līdz pašiem pamatiem. To macās universitātēs un citās mācību iestādēs daudzās valstīs. Francijā, pie mēram, mācību programmās skolām esperanto iekļuva kopš 1921. gada. Mūsu gadsimta sākumā bija apmēram 10 tūkstoši aktīvu valodas atbalstītāju un popularizētāju. Tājā skaitā arī tāds slavens kultūras darbinieks kā rakstnieks fantasts Žils Verns, indiešu dzejnieks un rakstnieks Rabindranāths Tagore, kurš to nosaucā par «ielo izgudrojumu», polu dzejnieks Julijāns Tuvims, kurš esperanto pārtilkoja daudzus literārus darbus, vācu rakstnieks antiķists Ludvīgs Reins, ievērojamais rumāņu literāts Tudors Arhenzi, čehoslovāku dzejnieks revolucionārs Stanislavs Kostka Neimans, kurš Prāgā organizēja esperanto klubu.

Vēl interesantā minēt arī dažus citus ievērojamus cilvēkus, kuri aizrāvās ar šo valodu: kinematogrāfijas pamatlīcējs Luījs Ljumjērs, viens no aviācijas pionieriem Anri Farmanis, fiziķis Poļš Lanževens un Anri Bekkerels, padomju akadēmīks A. Fersmans, kosmonautikas tēvs K. Ciolkovskis, akadēmīks V. Obrucevs, ievērojams politisks darbinieks B. Tito un cīti. Šo sarakstu var turpināt, papildinot aizvien zīmīgākiem tituliem un to tāpāniekiem.

Savus ziedu laikus, varētu teikt, esperanto sasniedz 20 gados arī mūsu zemē, par to liecina pārādīšanās uz dažādiem standartiem un reklāmas aploksnēm. Izdotas mācību grāmatas un sarunvalodas vārdnīcas, tājā skaitā arī latviešu un esperanto valodās. Kustības emblēma ir piecstāraina zvaigzne zaļā krāsā, tā parādās uz dažādiem izdevumiem, pastmarkām. Vēl varām bilst, ka pastāv esperantistu biedrības un apvienības, vini izdod savus periodiskos izdevumus, rīko dažādus forumus.

Esperanto pamatā ir populārākie, plašāk pazīstamie vārdi no daudzām valodām, bet visvairāk no spānu grupas, kā apgalvo speciālisti un praktiķi, to viegli iemācīties. Nav sarežģīta, kā dažkārt «dzīvajām» valodām gramatika. Nepieciešams tikai nedaudz piespiešanās, un jums pavērsies jauni apvāršni, jaunas iespējas sazināties ar cilvēkiem citās zemēs. Uz mūsu republikas rajoniem patstāvīgi ceļo vēstules esperanto valodā, kuras sākas ar vārdiem: «Hara amigo!» — «Dārīgais draugs!»

Ir jau smuki egļu audzē
Brangu koku zemē gāzt,
Un kad drīz no zaru kaudzes
Balti dūmi iesāk brāzī!
Sirds kā bērnām krūtis lēkā
Cienījamam mežniekam.
Nu bet kūtī — liela brēka;
Lopam vitamīnu sieku!

Vīri zarus met tik speltē,
Vaigos sārtums, lūpās — smīns.
Aizkūp gaisos tīrā veltē
Sagremojams karotīns...
Bet tam līdzi — kā ar menti
Aiznesti tiek bariem vien
Riboflavīns, mikroelementi...
Un tas tā iet tur katru dienu...

(kapteinis), Genādijs Kinašs, Aleksandrs Ribiņčiks, Vitālijs Ivanovs, Pēteris Ivanāns, Jevgēnijs Jefimovs. Labākie grozu guvēji — Jānis Džeriņš — 74, Voldemārs Melušķāns — 65, Aleksandrs Turubānovs — 47 punkti.

JĀNIS BELOUZOVS,

agrofirmas sporta metodikis
ATTĒLOŠ: uzvarētāju komanda
savos parādes tērpos;
arī šīs metiens siera rūpnīcas
komandas dalībniekam Jānim Džeriņam
atnesa punktus.

Boļeslava Kivlenieka foto.

APSVEIKUMS

Agrofirmas «Krasnij Oktjabr» valde, partijas, arodībiedrības un komjaunības komitejas apspieš 50 gadu jubilejā linu stiebrīnu mācesanas ceļa meistarī
ANNU ROMANOVO
un novēl vislabākos panākumus dzīvē,
darbā, labu veselību.

Mūsu laikraksta nākamais numurs iznāks
16. februārī.

KAUSS STINGRĀS ROKĀS

Noslēgušās basketbola spēles

Agrofirmas kausa izcīņa basketbolā vīriešiem sākās 12. decembrī, spēles notika katrais otrdienas un ceturtdienas vakaros pa vienai starp piecām fizkultūriešu grupām — speciālistiem, šoferiem, celtniekiem un melioratoriem, Riebiņu vidusskolas un siera rūpniecības komandām. Līdz finišam bez zaudējumu rūgtuma izjūtas nokļuva Riebiņu vidusskolas komanda, citām bija jāsamierinās ar vienu vai pat vairākiem. Šoferu un celtnieku komandām bija divi zaudējumi un tīkpat uzvaru, savstarpējā spēlē spēcīgākie bija šoferi un viņi arī finālā cīņās par pirmo un otru vietām ar vidusskolas komandu, bet par trešo un ceturtu — celtnieki un speciālisti. Līdz finālam speciālistiem bija vienāds punktu skaits ar siera rūpniecības komandu, savstarpējā spēlē

uzvarēja speciālisti un ieguva tiesības startēt tālāk.

Fināla sacensības notika šā gada janvāra beigās. Loti sīva izvērsā cīņa par trešo un ceturtu vietu. Sākumā no saviem sācenšiem atraudīties izdevās celtnieku komandai, bet uz beigām sāka «pievilkī» speciālisti. Pēdējās sekundēs viņiem izdevās iegūt grozu, taču tiesneši to neieskaitīja, jo bija pieļauts spēles noteikumu pārkāpums un atšķanēja svilpe. Celtnieki savu III vietu ieguva ar rezultātu 39:38.

Par favorītiem tika uzskaitīta vidusskolas komanda. Taču pirmajās spēles minūtēs šoferi sava kapteinā Voldemāra Melušķāna stingri vadīti sāka pamazām atrauties. Padoties tik viegli negribēja arī skolas komanda, kur par kapteinī un spēles vadītāju darbojās pie-

redzējušais Leonīds Valdonis. Pirmais puslaiks beidzās ar triju punktu pārvaru, ko sev bija nodrošinājuši šoferi. Viņiem izdevās izturēt arī līdz galam, visu spēli uzvarēja ar 55:39 un ieguva ceļojos, nelielo, bet simpatisko, kausu. Pirmo triju vietu ieguvējās komandas saņēma agrofirmas fizkultūras kolektīva diplomus un balvas.

ŠOFERU KOMANDĀ spēlēja Voldemārs Melušķāns, Juris Kodors, Aleksandrs Poplavskis, Aleksandrs Tu-mašovs, Juris Stepanovs,
VIDUSSKOLAS KOMANDĀ — Leonīds Valdonis, Aleksandrs Turubānovs, Aivars Vasilevskis, Ivars Da-nīlovs, Dmitrijs Zabalujevs, Vjačes-lavs Šebeko, Igors Cvetkovs,
CELTNIEKU UN MELIORATORU KOMANDĀ — Ilmārs Melušķāns

